

JUTRANJE NOVOSTI

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 22.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon št. 213

Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

upravnništvo: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem črk. uradu št. 13.238.

Nemška reakcija.

Po vsej Evropi se pojavljajo sunki reakcije, naprimernejši teren za njo pa je danes brezdvomno Nemčija, ki se vije v nepregledni gospodarski krizi, v stalni negotovosti od danes do jutri. Evropa je najprej vznemirjal in ogrožal boljševizem, sedaj pa se pojavlja na političnem obzorju ona reakcija, ki se ji imamo zahvaliti za svetovno vojno. Pojav reakcije je treba pravilno presojati. Nemškega monarhizma, tako zване nevarnosti s strani dinastije Hohenzollern se nam ni treba bati, ker z njo bo obračunal za vedno nemški delovni narod. Vseeno je, kako stališče zavzemajo pri tem vprašanju meščanski krogi: 15 milijonov strumno organiziranih delavcev je v stanju, preprečiti z generalno stavko povratek Viljema in njegove zalege na krmilo nemške države. Ako se danes izpostavlja malenkostna peščica nemških aristokratskih krogov za vzpostavitev monarhije, tedaj je to le izraz brezpomembne manjšine nemškega naroda. Ogromna večina se danes že zaveda, da je dinastija zakrivila vso bedo in trpljenje najširših ljudskih plasti in da bi se to trpljenje le povečalo, ako bi narod dovolil doornskemu graščaku povrat na svoje nekdanje mesto. Viljemov Gottesgnadentum se je le preveč hitro demaskiral, da bi še imel meč ljudstvom dejanske zaslombe. Sicer je res, da so nekateri meščanski krogi še vedno prožeti monarhističnega duha. Kakor drugod, tako je bila tudi v Nemčiji takozvana buržoazija najvernejši stebel monarhizma. Ta stebel pa se je po svetovni vojni in v revoluciji tako skrhal, da ni ostalo nič, kar bi utegnilo služiti monarhizmu kot trdna opora.

V trenutku pa, ko je Hitler v zvezi z Ludendorffom poizkusil rastavracijo monarhije, se je zgodilo nekaj razumljivega: Amerika se je zopet potegnila v ozadje. Ko je Evropi pomoč Amerike bolj potrebna kot kdaj prej, se je prva velesila na svetu odtegnila reševanju velikega vprašanja, ki razjeda vso Evropo. To je poslednji izraz situacije. Noposredni moment pa je zapaden v stališču Francije.

Reakcija je začutila, da bi se mogla v splošnem kaosu med narodi preiniti do svoje nekdanje postojanke. Še vedno kadar je bila mednarodna situacija zelo zapletena, se je pojavil kak monarhistični puč, bodisi v Nemčiji, Bolgarski ali pa drugod. Sedaj si je izbrala reakcija zopet Nemčijo kot svoje torišče. Na vprašanje, kaj hoče ta reakcija, moramo odgovoriti odkritosrčno in pogumno: vgnezditi se hoče po vsej Evropi na račun trpečih narodov. Pojavlja se imperijalizem v novi obliki.

Naloga nove evropske demokracije je, da prepreči povrat rodbine Hohenzollern za vsako ceno. Gre za važen precedenčni slučaj. Nova Evropa si hoče zgraditi svojo bodočnost na podlagi demokracije in enakopravnosti, le na tej podlagi je mogoče mirno sožitje vseh narodov. Vzpostaviti monarhije bi pomenila korak nazaj, v dobo pred 1. 1914. Ta epoha pa je črtana za vedno iz razvoja Evrope, zato je dolžnost vseh mednarodnih činiteljev, da se z vso silo upro eventualnemu povratu nemške dinastije.

Če je poravnava nemško - francoskega nesoglasja mogoča — spričo sedanje mednarodne situacije je postala naravnost nujna — potem si morata nemški in francoski narod kljub vsem oviram postaviti svoj modus vivendi, sporazumeti se morata v vprašanju reparacij in medsebojnih tirjatev. Ali demokracija, ali pa absolutizem nemških dinastov in s tem novo krvoprelitje. Demokracija Evropa ne more trpeti, da se obnavljajo pred njenimi očmi porušeni prestoli. Nemški narod mora v svojem lastnem interesu odkloniti vse mahinacije nemško - nacionalnih krogov. Gre za razvoj vse Evrope. Demokracija stoji pred veliko nalogo.

Telefonske pristojbine v Avstriji.

Dunaj, 22. novembra. (K) Medkraljeva telefonska pristojbina znaša od 1. decembra t. l. dalje na razdalje do 50 kilometrov (I. razdaljni pas) 6000 kron, na razdalje do 100 kilometrov (II. pas) 12.000 kron, do 300 kilometrov (III. pas) 20.000 kron in preko 300 kilometrov (IV. pas) 28.000 kron, in sicer za navadne razgovore. Za nujne razgovore je treba plačati trojno pristojbino, za hitre razgovore devetkratno in za bliskovite razgovore tridesetkratno pristojbino.

Obnovitev medzavezniške vojaške kontrole v Nemčiji.

Berlin, 22. novembra. (EL) Nemški opravniki poslov v Parizu von Hösch je izročil vladni zavezniški notni glede obnovitve vojaškega nadzorstva v Nemčiji in glede povratka bivšega nemškega prestolonaslednika. Obe noti je podpisal g. Poincaré kot predsednik veleposlaniške konference.

Berlin, 22. novembra. (EL) Vsebinski not je napravila v nacionalističnih krogih velik vtis. Vlada še ni podala nobene izjave.

Berlin, 22. novembra. (EL) Zastopniki reakcionarnih struj odkrito izražajo dvom glede stabilnosti francosko - angleškega sporazuma v vprašanju reparacij. Ugledna osebnost, ki je v službenih stikih z vladnimi predstavniki, je izjavila, da je angleška diplomacija slejkoprej na strani Nemčije in da je sporazum glede zadnjih not dobro preračunana poteza v interesu angleškega stališča.

EL Berlin, 22. nov.

Gospod opravniki poslov,

v imenu zavezniških vlad, zastopanih na veleposlaniški konferenci, Vas prosim, da izročite nemški vladi sledečo noto:

»Zavezniške vlade jemljejo na znanje izjave nemške vlade, da nima nikakega namena upirati se obveznostim versailleske mirovne pogodbe. Kljub temu pa so primorane ugotoviti, da se nemška vlada še vedno opira na dejanske razloge z namenom, da se odtegne izvedbi vojaškega nadzorstva. Res je, da nemška vlada topot ne nasprotuje nadzorstvu vsled udeležbe francoskih in belgijskih oficirjev, ampak trdi, da bi obnovitev nadzorstva poslabšala njene notranje težave in povzročila neizogibne incidente.

Konferenca mora nemški vladi predvsem jasno povedati, da so nadzorstvene operacije prekinjene že pred več

mseci in da je nepotrebno govoriti o težkem položaju, o katerega podaljšanje ne more misliti, nasprotno je treba vprašati, ali niso ovire, na katere je zadelo vojaško nadzorstvo, pripomogle k razvoju nemirnih elementov in pomnožile težave, o katerih se pritožuje nemška vlada.

Zavezniške vlade ne morejo misliti, da bi obnovitev nadzorstvenega delovanja povzročila nove težave in incidente. Večji del teh operacij se že po svoji naravi razvija v pogojih, ki ne smejo povzročati incidentov. Nadzorstvena komisija — in nemški vladi je to dobro znano — je vedno delovala že v interesu dolžnosti svoje misije tako, da je olajševala naloge nemških oblasti in tozadevno se ji more zaupati.

V takih razmerah so dolžne zavezniške vlade vztrajati na pravici, ki jo imata vojaška nadzorstvena komisija in odbor za zrakoplovne garancije, t. j. popolna izvedba nadzorstvenega dela. Zavezniške vlade opominjajo nemško vlado, da je njena absolutna dolžnost, v smislu čl. 270 versailleske mirovne pogodbe, olajšati medzavezniški nadzorstveni komisiji in njenim članom njihovo delovanje v vsakem slučaju, kadar ji bodo omenjeni organi sporočili, da nameravajo storiti obisk v smislu že medsebojno določenih pravil. Zavezniške vlade so zato sklenile, da se morajo neposredno obnoviti vojaške nadzorstvene operacije in zrakoplovna kontrola s pogoji, ki jih bodo sporočili nemški vladi zastopniki imenovanih komisij.

Za slučaj, ako bi te operacije naletele na nasprotstva nemških oblasti ali nemških državljanov, si pridržujejo zavezniške vlade pravico do odredb, ki jih bodo smatrale za primerne v svrhu izvedbe mirovne pogodbe.

Blagovolite sprejeti, gospod opravniki poslov itd.

Poincaré.

Zavezniška nota proti povratku bivšega nemškega prestolonaslednika

EL Berlin, 22. nov.

Gospod opravniki poslov,

v imenu zavezniških vlad, zastopanih v veleposlaniški konferenci, Vas prosim, da blagovolite sporočiti nemški vladi naslednjo noto:

»V notii von Hoeschevi z dne 10. novembra 1923 je sporočila nemška vlada veleposlaniški konferenci v odgovoru na vprašanje, ki ji je bilo stavljeno dne 9. t. m., da je pooblastila svojega zastopnika na Holandskem, naj izroči bivšemu nemškemu prestolonasledniku potni list za potovanje v Nemčijo. Zavezniške vlade jemljejo to izjavo na znanje. Zavezniške vlade pa so zvedele iz pismo z dne 18. novembra 1923, ki ga je izročil nemški opravniki poslov v Parizu ravnateljstvu političnih zadev ministrstva zunanjih poslov s prošnjo, naj ga dostavi predsedniku francoske vlade in čigar prepis je priložen tej noti.

Zavezniške vlade jemljejo izjave, ki jih vsebuje ta listina, na znanje, kar se tiče dejstva, da se je bivši prestolonaslednik odrekel svojim pravicam do pruske in do cesarske krone in da se je nemška vlada formalno obvezala, da ne bo povzročila povratka bivšega nemškega cesarja v Nemčijo. Ugotavljajo tudi, da je nemška vlada s tem, da je sporočila francoski vladi besedilo listine, s katero se odreka bivši nemški

prestolonaslednik svojim pravicam in ki jo je podpisal dne 1. decembra 1918, naznačila, da jo smatra za veljavno in da ne dopusti, da bi se razveljavila.

Hkrati pa ugotavljajo zavezniške vlade, da je nemška vlada, ki se hoče odtegniti obveznostim, izvirajočim iz versailleske mirovne pogodbe glede vojaškega nadzorstva, s tem, da se sklicuje na težkoče v notranjem položaju v Nemčiji, kjer vlada popoln nered, povzročila, v polni vednosti vzroka, povratek bivšega prestolonaslednika, o katerem mora dobro vedeti, da je njegovo bivanje v Nemčiji takšno, da utegne izzvati vrsto komplikacij za Nemčijo toliko s stališča notranje, kolikor zunanje politike. V takšnih razmerah morajo zavezniške vlade izjaviti nemški vladi, da jo smatrajo popolnoma odgovorno za posledice, ki lahko nastanejo iz dovoljenja bivšemu nemškemu prestolonasledniku, da sme bivati v Nemčiji. Smatrajo za potrebno obrniti pozornost nemške vlade na nevarnost, ki utegne nastati iz takšnega položaja. Te razmere bi morda prisilile zavezniške vlade k ukrepom, pripravnim za odstranitev teh nevarnosti.

Blagovolite, gospod opravniki poslov, itd.

Poincaré.

Češkoslovaški zunanji minister o dogodkih v Nemčiji.

Praga, 22. novembra. (Češkoslovaški tiskovni urad.) V odboru za zunanje zadeve zbornice je zunanji minister dr. Beneš imel ekspozice o poslednjih dogodkih v Nemčiji. Izjavil je, da vprašanje prestolonaslednika in Hohenzollerncev nikakor ni samo notranje vprašanje Nemčije, ampak prav tako kakor vprašanje Habsburžanov mednarodnega značaja. Pri tozadevnem sporočilu Nemčije je bilo postranskega pomena, na kakšen način se je formuliralo vprašanje sankcij. Treba je bilo le jasno povedati, kdo nosi odgovornost in da bi pod gotovimi okoliščinami mogli priti do resnega konflikta. Glede vojaške

kontrole je prišlo praktično do soglasja med zavezniki in do zadovoljive in pomirljive rešitve, vsled česar je upati, da se more ta spor smatrati kot rešen pravtako kakor vprašanje prestolonaslednika.

IZ PORUHRJA.

Berlin, 22. novembra. (K) Po neki vesti lista »Vossische Zeitung« iz Essena so Francozi vse železniške točke essenskega ravnateljstva prevzeli v lastno režijo. S tem so prešle zadnje proge, ki so bile v nemških rokah med zasedenem in nezasedenem ozemlju. V upravo francoske režije,

Ureditev obmejnega prometa med našo kraljevino in Avstrijo.

Komisija je končala svoje delo. — Rezultati.

M. Maribor, dne 22. novembra.

Jugoslovensko-avstrijska komisija, ki je od 20. m. m. razpravljala v Mariboru radi ureditve obmejnega prometa med našo kraljevino in Avstrijo, je danes dokončala svoje delo.

Sporazum se je dosegel v šestih točkah, in sicer: 1. Glede pašnikov. 2. Glede prometa na cestah, potih in mostovih, ki vodijo čez mejo, kakor tudi glede brodov in splavljenj. 3. Glede prenosa električne sile preko meje in električnih zgradb. 4. Glede regulacije Mure. 5. Glede vodnih sil. 6. Glede ribolova.

Do sporazuma ni prišlo glede turističke, ker avstrijska delegacija za uporabo naših poti po Karavankah ni mogla nuditi onih koncesij, ki jih je naša delegacija zahtevala. Nepotreben se je smatral sporazum glede cerkev in šol, glede lova, glede pošte, brzojava in telefona, kakor tudi glede narodnega zdravstva, ker so medsebojni odnosi v tem pogledu deloma že urejeni z drugimi dogovori v zvezi z izvedbo st. germanske mirovne pogodbe, glede narodnega zdravstva pa bosta obe pristojni ministrstvi neposredno razpravljali.

Pogajanja so bila mestoma zelo težavna, ker je vsaka obeh delegacij po svojih močeh skušala ščititi interese lastnega prebivalstva in lastne države

ter vztrajala na svojem stališču. V vseh zgoraj navedenih točkah doseženi sporazum tvori po svojem pomenu in v svojih posledicah važno dopolnitev do ločb st. germanske mirovne pogodbe. Sporazum ima v prvi vrsti namen omogočiti prebivalstvu v obmejnem pasu redno in nemoteno gospodarstvo in pa zaščititi narodne interese obeh strani. Pravic do ribolova komisija ni mogla odvzeti dosedanjim upravičencem, vendar pa je naša delegacija dosegla, da bodo samo na naši strani v naših vodah izvrševali ribolov samo naši državljani.

Komisija je imela nalogo, da uredi samo vprašanja, ki se tičejo pravne in prometne strani obmejnega prebivalstva, ni pa bila upravičena, da se bavi z drugimi vprašanji, kakor n. pr. z izvozom našega vina v Avstrijo. To vprašanje spada že v delokrog trgovinske pogodbe med obeh državama, za katero se že vrše priprave. Komisija je napravila več potovanj ob meji po Koroškem, zlasti zaradi turističke in zaradi pašnikov, kakor tudi ob Muri zaradi regulacije.

Zapisniki so bili danes od obeh delegacij podpisani ter bodo predloženi obeh vladam v odobrenje. Člani obeh delegacij so danes zapustili Maribor.

Nemška vlada se maje.

Stresemann ne vé izhoda iz položaja, ki ga je pomagal ustvariti njegov kabinet. — Odločilni trenutki.

Berlin, 22. novembra. (K) Na današnji seji državnega zbor je izjavil državni kancelar dr. Stresemann: Politika, ki so jo proti nam uganjali od zunaj, je povzročila radikalizem pri nas. Naš notranji položaj je brezupen. Govornik je z vso odkritostjo pripomnil, da ne ve za nobeno pot, kako zaenkrat priti iz tega obupnega položaja. (I?) Glede reparacijskega vprašanja je naglašal dr. Stresemann, da Nemčija ponuja neposredno jamstvo stvarnega imetja za nemške stvarne dajatve in je izrazil nado, da bo mogoč ta poskus sedaj še enkrat napraviti z upanjem na uspeh. Nato je pozdravil poskus končne rešitve reparacijskega problema s konferenco mednarodnih izvedencev. Kancelar mora apelirati na one, ki so si v svesti pomena Nemčije za stabilizacijo svetovnega gospodarstva. S po-

litiko Francije bi bila nemška država za vse večne čase obojena na robovanje. Proti temu je samo eno orožje: solidarnost, edina podlaga pravilne zunanje politike.

Državni kancelar je končno izjavil da se zdi, da obstoji danes bolj parlamentarna kriza kakor kabineta in zato prosi zbornico, naj odloči. Vlada čaka na to odločitev s prepričanjem, da je storila svojo dolžnost do države. (Zivahno pritrdjevanje v nemški ljudski stranki, v centru in pri demokrati, ploskanje na tribuni.)

Nemška nacionalna stranka je stavila predlog, naj zbornica izreče nezaupnico državi vladi. Poslanci centru in nemške ljudske stranke so se s posebnim predlogom zavzeli za dr. Stresemanna. Glasovanje se bo vršilo najbrže šele proti jutru.

Madžarski parlament.

Budimpešta, 22. novembra. (Madž. kor. ur.) Predsednik zbornice je danes sklical načelnike vseh strank h konferenci, da zavzamejo stališče k inicijativi, ki jo je dala opozicija, da bi se za čas razprave o posojilu vstvarilo ozračje, ki bi zagotovilo gladko odpravo predlog, ki stoji na dnevnem redu. Vsi govorniki (socialno demokratska stranka ni bila zastopana) so odobrili predlog.

Budimpešta, 22. novembra. (K) Imunitetni odbor narodne skupščine je danes sklenil razveljaviti imeniteto poslanca Ulaina in poročati plenumu zbornice, da ni nobenega razloga, da bi poslanca Ulaina izpustili iz zapor.

Znižanje medzavezniških dolgov.

London, 22. novembra. (T) Angleški list se obširno bavi o vprašanju znižanja oziroma delnega črtanja medzavezniških dolgov kot kompenzacije za omiljenje stališča do Nemčije. »Evening Standard« pravi, da se bodo Zedinjene države po njegovih informacijah obrnile v tej stvari ne samo do Francije, ki je bila doslej nepopustljiva v svojih zahtevah po izvrševanju vseh nemških obveznostih, izvirajočih iz versailleske mirovne pogodbe, ampak tudi do Italije. Vendar se opaža, da so ameriški krogi v Londonu, ki so navadno dobro poučeni, sprejeli to vest s precejšnjo rezervo. Govori se tudi, da namerava iti te dni nemški državni kancelar dr. Stresemann v Amsterdam, kjer naj bi se definitivno sklenila pogodba o posojilu v znesku sedmih milijard lir, ki naj bi ga dovolili Nemčiji angleški in ameriški finančniki. Pot za to

posojilo je že svoj čas pripravil prejšnji kancelar dr. Cuno. Pri stvari je zainteresirana banka Hartmann.

London, 22. novembra. (Havas.) »Morningpost« javlja iz Washingtona, da se je državni urad odločil, da na Francijo ne bo izvajal nobenega pritiska zaradi povračila dolgov.

Svetovna letina.

London, 22. novembra. (M) Po poročilih o statistiki letošnje svetovne letine presega letošnji povprečni pridelek pšenice za 3 do 16 odstotkov predvojni pridelek v letih 1909—1913. V tej statistiki pa še ni všteta Rusija. Evropa je v primeri s svojo predvojno produkcijo še precej zaostala. Najbolj je nazadovala Rusija. Povečanje poljedelske produkcije je povzročilo edinoletno razširjenje poljedelstva v Ameriki, kjer se je pridelalo samo v Argentini 31 odstotkov več, kakor leta 1922.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 22. novembra. Vremenska napoved za 23. t. m.: Pretežno oblačno, padavine. V dolinah ponajveč dež, v gorovju sneg, temperatura blizu ničle.

Zaradi snežnega naleta so bile zveze z Zagrebom in Beogradom prekinjene, vsled česar so morale vesti iz notranosti države izostati.

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Drama: »Smrt majke Jugoviča«. Red B. Opera: »Aida«. Red A.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:

Tekoči teden: lekarna Bohine na Rimske cesti in Leustek pri Zmajskem mostu.

Gospodarstvo.

INDUSTRIJA.

Uvoz kovin v Češkoslovaško v mesecu avgustu. V navedenem času je bilo uvoženo v Češkoslovaško republiko 244 ton svinca, 48 ton cinka, 847 ton bakra, 52 ton aluminija, 864 ton cinka, 10 ton medu (mesinga) ter 45 ton drugih vsakdanjih kovin. Svinca se je največ uvozilo iz Poljske 10 vagonov, iz Avstrije 8 vagonov, iz Nemčije 2 vagona; cinka iz Nemčije 4 vagoni; bakra iz Poljske 44 vagonov, iz Nemčije 31 vagonov; bakra 67 vagonov iz Nemčije, 17 vagonov iz ameriških Zedinjenih držav; aluminija 1 vagon iz Švice, 2 vagona iz Nemčije.

Nov zlati rudnik na Slovaškem. Blizu vasi Hvojnica na Slovaškem so našli na zlato žilo na posestvu, ki je last indonezanskega zdravstva. Rudo so poslali v preiskavo v Kremenico. Kakor poročajo listi, so se izvedenci o rudi jako pohvalno izrazili.

Kredit avstrijski industriji. Med rentno banko in zastopniki nemške industrije se vrše pogajanja za dovolitev kredita v stabilni valuti.

Plače v zlatu v Nemčiji. Nemško ministrstvo za delo je določilo plače rudarjev v Nemčiji, stopnjevale za ozirom na revirje (Poruhrje in Porenje, Gornja in Dolnja Slezija, Saska) od 2,50 do 4,20 zlatih mark za štito. Rudarji morajo dobiti plačo v stabilni valuti; če dobe papirnate marke, se morajo te računati po vsakokratnem tečaju dolarja.

Akcija proti osemurnemu delavniku. V zadnjem času se pojavlja skoro v vseh državah akcija proti osemurnemu delavniku v industriji. Tudi v naši državi se pripravljajo pod vodstvom beograjske industrijske korporacije taka akcija.

TRGOVINA.

Odprava uvoznih omejitev v Češkoslovaški. Kakor poročajo listi, namerava češkoslovaška vlada odpraviti postopanje za dovoljenje uvoza, vsled česar bi bil uvoz prost. Socialisti se temu protivi, ker bi poostri prost uvoz industrijsko krizo in s tem brezposelnost.

Narastanje cen v Avstriji. V zadnjem času kažejo blagovne cene v Avstriji rastočo tendenco. Ta pojav je zlasti viden na Dunaju. Porast cen so v prvi vrsti povzročile povišane plače delavstva in namешčenstva.

DENARSTVO.

Primanjkljaj v avstrijskem državnem proračunu za leto 1924 se bo gibal med enim milijonom in trideset milijoni avstrijskih kron.

Nemški višji dolg je narasel v zadnjem tednu oktobra na skoro sedem milijonov mark.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški se je zmanjšal v drugem tednu novembra za 127 na 9001 milijonov čsl. kron.

DAVKI. — CARINE.

Carinske konference. V smislu razpisa uprave carinarnice št. 316 se bodo vršile vsake 15 dni v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani carinske konference. K tem konferencam imajo pristop vsi trgovski in obrtniški krogi ter podjetja. Prva taka konferenca se bo vršila v ponedeljek dne 26. t. m. ob 6. uri popoldne v prostorih trgovske zbornice. Vsi zainteresirani se vabijo, da se te konference v kar največjem številu udeležijo.

Davek na vino v Italiji. Italijanski trgovci in producenti vina so že dalje časa zahtevali od vlade, da se zniža davek na vino. Italijanski finančni minister pa je te dni izjavil, da je popolnoma izključeno, da bi se odpravil davek na vino.

PROMET.

Izkoriščanje tujih vagonov. Prometno ministrstvo je radi velikega pomanjkanja vagonov dovolilo, da se smejo uporabljati tudi tuji vagoni. Za to uporabo bo prometno ministrstvo samo vodilo obračun z odnosnimi državami.

KMETIJSTVO.

Zetev v Bolgarski. Po statistiki bolgarskega poljedelskega ministrstva je znašala letošnja bolgarska zetev 1.055.000 ton pšenice na 914.000 ha posejane površine, 215.000 ton ječmena na 175.000 ha, 267.000 ton riža na 245.000 ha, 145.000 ton ovsa na 180.000 in 6.000.000 ton koruze na 136.000 ha posejane površine.

RAZNO.

Zakon o obratih. V ministrstvu trgovine in industrije se zbira in urejuje vsak dan material, na podlagi katerega se ima izdelati enotni zakon o obratih. Vse zbornice in pridobitne organizacije v državi so že podale svoje mišljenje. Na podlagi teh podatkov bo ministrstvo izdelalo načrt zakona in ga poslalo zopet trgovskim in obrtnim zbornicam, da o njem izrazijo svoje mnenje.

Program angleške delavske stranke

vsebuje po vesteh iz Londona: enkratni premoženjski davek 5 do 45 odst., kar bi zmanjšalo angleške državne dolgove za 3 milijone funtov šterlingov, socializacijo rudarstva in zaposlenje brezposelnih pri javnih gradnjah in delih. Dalje ureditev repacijskega vprašanja, mednarodno stabilizacijo valut, razorožitev vseh evropskih narodov in razširjenje trgovine z Rusijo.

DOBAVE.

Dobava tkanine »Segeltuch«. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 6. decembra t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave tkanine »Segeltuch« za pokrivanje potniških vagonov.

Dobava bencina. Pri odložitvi za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 5. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 30 ton bencina za motorje (težkega bencina).

Predmetna oglasa z natančnejšimi podatki sta v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Glavni urednik: Ivan Podržaj.
Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.
Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Jul. Zeyer:

Gompači in Komurasaki.

(Japonski roman.)

(Nadaljevanje.)

Med tem ko čitaš, čakam na označenem kraju na tvojo odločitev! O, pojdi! Pojdi in povej mi, da me ljubiš... Nič več!... Pod temi besedami je bil narisan hortenzijev cvet.

Gompači je globoko vzdihnil. No, stal je torej pri cilju in nenadejana sreča ga je omotila. Moral se je nasloniti na steno, ko je šel po stopnicah na vrt. Spodaj mu je prišlo na misel, da ga dolžnost veže na to mesto. Toda šlo je le za trenutek, okrog in okrog je bilo tiho, žive duše ni bilo blizu, ni bilo nevarnosti za hišo in ni bilo nevarnosti, da bi mogel kdorkoli opaziti, da zanemarija službo v palači. Treba se je bilo hitro vrniti, torej je najbolje, da se ne obotavlja. Letel je kakor strela po sencih orjaških navloni, ki so štrlele v srebrno noč. Hipoma je obstal, pomišljati trenutek na križpotju, v kateri smeri leži most »modrih ptic«. V tem kratkem trenutku se mu je nekaj zablistilo kakor vizija. Zagledal je kakor skozi zavoj mesečnih žarkov Komurasaki pred seboj, obraz ji je bil ljubeč kakor orošeni cvet jablane in njen usmev je bil ganljiv in odrekljiv. Zakril si je oči z rokama in vizija se je razpršila.

»Na desno leži most,« si je rekel v mislih in zopet letel ob drevmu, ki ga je osvetljevala luna. Kmalu je bil na cilju. Most se je vzpenjal nad precej širokim preplavom, na katerega bregovih

so stala temna drevesa in tvorila obok nad jasno gladino. Mesečni žarki so silili skozi veje in se bliskali v vodi, nad katero se je zibal velik, a lahek čoln s streho iz bambusa in z gostimi svilenimi zastori. Ženska postava je stala ob mostni ograji in gledala v vodo.

Gompači je hitel k njej — to ni bila Hotaru. Presenečen je stopil korak nazaj. Namesto krasne deklice je čakala nanj sključena starka. Preden se je mogel zavesti iz svojega presenečenja, je ženska zašepetala: »Moja gospa čaka v čolnu, bala se je, da je ne bi kdo tu iznenadil.«

Gompači je hitel vesel po bregu k ladji, kamor je šla za njim tudi starka. Dvignil je nestopen zavos in zagledal Hotaru, sedečo na preprogi.

Ko ga je uzrla, si je sramežljivo zakrila obraz in Gompači je padel na kolena zraven nje. Zavesa je padla za njim. Bila sta sama.

»Torej mi odpuščaš?« je vprašal nesmele.

»Ljubim te!« je vzkliznila, a ko je začel govoriti, mu je položila roko na usta.

»Bojim se ogleduhov,« je zašepetala in Gompači je obenem ušil, da se je njuna ladja zganila in da ploveta po prekopu. Dvignil je nekoliko zavos: dva moža sta veslala, starka pa je ravnala krmilo.

»Kam me pelješ?« je vprašal nemiren, »moram nazaj v palačo.«

»Ne daleč,« je odgovorila, »samo pod večja drevesa, v gosteje senco,« potem pa je pristavila: »Ali me ljubiš? Govori, govori, ali me ljubiš?«

La položila mu je glavo na prsi.

Gompači ji je sedaj slikal svojo ljubezen z ognjevitimi besedami, rekel ji je, da je bilo nje-

govo robato vedenje samo izkušnja, ker dolgo ni mogel verjeti svoji sreči. Končal je z zopetnim in zopetnim priznanjem neskončne ljubezni. Ona pa se ni mogla nasititi njegovih besed; ko je končal, ga je prosila, naj ji še enkrat vse pove, in Gompači je kakor opojen uslišal njene prošnje. Med tem ko sta govorila in upirala drug v drugega svoje od ljubezni žareče oči, je letela ladja po gladini dalje in dalje, hitro kakor lastovica.

Čez dolgo časa se je Gompači nekoliko zavedel.

»Moram v palačo nazaj,« je rekel in odgnil ob strani zavos. Nemalo je ostrmel, ko je videl, da ne plovejo več po prekopu, ampak da so že izven vrtov. Granitne utrdbe palače so bile že za njimi, bili so na široki vodi in v megli so se blišale svetilke nekega predmestja.

L. Mikuš

Ljubljana,

Mestni trg 15

izdelovalci

dežnikov

Zaloga

sprehajalnih

palic.

Popravila točno in solidno

Za Miklavža!

Najcenejša in najhvalejše darilo našim malim je:

Moji zverinjak

knjiga s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratak čas Din 6.—

Moji ljubčki

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu Din 15.—

Mladi slikar

10 tiskanih predlog za porbavanje z akvarel — barvam ali pastel — barvniki Din 4.—

Črnpeter

staroznana, vesela družabna igra za zimske večere. 1 igra Din 4.—

Na novo izšla knjižnica:

Ivan Albreht:

Zelena livada

Zbirka izvirnih pesmic, mičnih povestic in pravljic iz domačih in tujih krajev. Obsega 64 strani. Najprimernejše darilo za našo nežno mladino. Cena lično vezani knjižici Din 15.—

Vse se dobi v

Zvezni knjigarni

v Ljubljani, Marijin trg 8

GRADBENO PODJETJE
ING. DUKIČ IN DRUG
LJUBLJANA, Bohoričeva ul. 20.

ELEKTRARNE! POZOR! POZOR! INSTALATERJI!

Izolirane in gole bakrene žice. Bergmanove cevi (Bergmannsröhren) kakor ves instalacijski material ter elektro-motorje po najnižjih tovarniških cenah. — Največje zaloge v Sloveniji.

MAZURAN & COMP.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 33.
Telefon 366 in 223.

I. JAX & SIN

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta

priporoča svojo bogato zalogo:

Pisalnih strojev »ADLER«

Sivalnih strojev

za rodbino in obrt

Voznih koles

Styria — Dürkopp, Orožno kolo (Waffenrad)

Ceniki zastoj in franko.

SPLOŠNA KNJIŽNICA

St. 1. I. Albreht: Ranjena gruda, povest, broš.	Din 12	vez.	Din 17
2. R. Murnik: Na Bledu, povest	18	»	22
3. I. Rozman: Testament, ljudska drama . . .	12	»	17
4. F. Milčinski: Fridolin Žolna, humor . . .	8	»	13
5. C. Golar: Poletno klasje, izbr. pesmi . . .	20	»	26
6. Dr. Lavo Čermelj: Boškovičev nauk, broš.	16	»	23
7. Utva: Andersenove pripovedke, broš.	12	»	17
8. Gaboriau: Akt št. 113, roman	22	»	28

Cene se razumejo brez poštnine.

ZVEZNA KNJIGARNA — Ljubljana, Marijin trg 8 in po vseh knjigarnah.

Médical-Konjak

Zahtevajte samo:

„Médical-Konjak“	z modrim križcem.
„Jamaica-Rum“	z modrim križcem.
„Konjak-Rum“	z modrim križcem.
„Citron-Rum“	z modrim križcem.
„Médical-Pelinkovac“	z modrim križcem.
„Najfinejše krem likerje“	z modrim križcem.
„Slivovko in brinjevec“	z modrim križcem.

„ALKO“ Ljubljana.

Médical-Konjak

„Vesna“ Brata Pohlin i. dr.

tvornica vlasnic, ključic, ričic za čevlje, kovinastih gumbov i. t. d.

Ljubljana I., poštni predal št. 126.

Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množici izvršujejo. Zahtevajte vzorce in cenik. Pri večjih naročilih popust.

Slike narisal akad. slikar M. Gaspari. Besedilo zložil Tone Gaspari. Krasno umetniško in literarno delo

za mladino

izide koncem novembra t. l. v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani.

Cena po Din 25.—, v luksurni izdaji po Din 30.—.

Poštnina posebej po Din 1.— odnosno za luksurno izdajo po Din 1:50.—, za inozemstvo dvojna poštnina.

Naročila sprejema

Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8.

Zadnje novosti

v filcu in velourju, kakor tudi moderniziranje na najnovejše modele priporoča tovarna slamnikov in klobukov

Franc Cerar, d. z. o. z.

Domžale.

Podružnica Celje, Gosposka ulica št. 4.

6-10 vagonov

prvovrstnega krompirja na prodaj. Naslov v upravi lista.

Izdaja in tiska »Zvezna tiskarna in knjigarna« v Ljubljani

Specijalna mehanična

delavnica za popravilo pisalnih in računalnih strojev. L. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/1

Enodružinsko hišo

z vrtom blizu električne železnice s prostim stanovanjem proda za Din 95.000.— Realiteta pisarna, Ljubljana, Poljanska cesta 12.

Priporoča se

konfekcija, krojačnica za dame in gospe po meri, po najmodernejših žurnalnih. Brata Brunskele, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Gozdni tehnik

z višjo šolsko izobrazbo, 3. l. prakso, geodet, izveščen tudi v gospodarskih načrtih bi rad premeniti službo. Govori slovensko, češko in nemško — jugoslovanski državljani. »Ponudbe pod šifro »gozdar« na upravo lista.

Znanja želi

pisarniški vodja v Mariboru srednjih let, ločen, prijaznega, simpatičnega obnašanja, s premožno damo, če mogoče lastnim stanovanjem. — Dopisi pod »Možitev ni izključena« na upravo »Jutranjih Novosti«, Maribor.

Železna peč

velika, se proda za 5000 K pri Tomažič, Sv. Petra cesta 2/II.

Nov angleški tečaj

za začetnike, direktna metoda, začne za 8 do 10 oseb rojena Angležinja z dolgoletno učiteljsko prakso, dve uri na teden, 7 Din ura. Javiti se pri Miss Farler, Pražakova ulica (nova Toenniesova hiša), med 2. in 3. popoldne.

Izvirjena pletilka

za nogavice so takoj sprejme. Naslov v upravi lista.

6-10 vagonov

prvovrstnega krompirja na prodaj. Naslov v upravi lista.

Izdaja in tiska »Zvezna tiskarna in knjigarna« v Ljubljani

Vsakega posla

se loti absolvent realke z znanjem knjigovodstva in jezikov. — Ponudbe na upravo lista pod »Priden«.

Prodaj

dobro ohranjeno trgovsko opravilo za manufakturno in speccirsko trgovino in sicer: štečanje v dolžini 14 m ter zraven spadoje pulte. Istotam se prodasta 2 veliki, emajlirani peči »Meldinger« za dvorane; en ciklonet 7-17 HP za 2 osebi, moderno izdelan, zelo praktičen, priporočljiv za trgovske potnike, ter eno motorno kolo 1 1/2 HP »Motaschohe«. Interesenti naj se obrnejo na naslov: Josip Toplak, Dolnja Lendava.

Potnik

za Slovenijo, ki je dobro uveden pri trgovcih z vinom, gostilničarjih in kavarnarjih se išče. Stalno namешčenje, fiksna plača, provizija in dnevnice. Pisemne ponudbe z zahtevno plačo naj se pošljejo na naslov: Hrvatska središnja vinara d. d. u Zagrebu.

150.000 Din. posojila

iščem za dobro dve let; znesek se vključi na posvesto na prvo mesto. Plačam 14% obresti vsak mesec naprej. Cenjene ponudbe na upravo tega lista pod »Absolutno varno 73«.

Trvdka

R. Miklauc

Ljubljana, Lingarjeva — Medena ulica in Pred Skofijo

priporoča svojo bogato zalogo

v moškem blagu

kakor suknu, ševjotu za površnike in raglane, kamgarnu za obleke in modne hlače, double

štofu

za zimske suk-

nije in površ-

niko.

Brinjevec

Jabolčnik

samo zajamčeno, pristno kmečko blago se kupi večjo množino. Najskrajne ponudbe in vzorce je poslati na poštni predal 74, Celje.